

Interjú Karlinszky Balázssal, a Veszprémi Főegyházmegyei Könyvtár és Levéltár igazgatójával

A Magyar Kultúra Napja alkalmából
2026. január 22-én miniszteri elismerő oklevelet
vehetett át Karlinszky Balázs.

2005 óta dolgozol Veszprémben. Hogyan indult a pályafutásod? Mi vezetett ahhoz, hogy egyházi gyűjteményben helyezkedj el?

A PPKE-BTK-ra jártam angol és történelem szakra, illetve utóbbin belül medievisztika (középkortudomány) specializációra. Utóbbi a kurzusok magas színvonala mellett nagyon családias közösséget jelentett, itt találtam meg igazán a helyem: a piliscsabai Campus itt vált igazán otthonommá. A végzés évében tájékozódunk oktatóinknál az esetleges szakmabeli elhelyezkedési lehetőségekről. Ennek eredményeképp kerültem született budapestiként Veszprémbe, próbaidőre az érseki levéltárba. Aztán itt ragadtam, a feladatok egymást követték (egyre gyorsuló ütemben); utoljára 2021-től az érseki könyvtár „talált meg”.

Mit tekintesz az itt töltött időszak legfontosabb szakmai eredményének, mérföldkövének?

Fontos mérföldkő volt 2009-ben a levéltárban, hogy a negyedik legnagyobb hazai középkori oklevélgyűjtemény revízióját sikerült befejezni és lezárni. Ennek eredményeképp számos adatot sikerült pontosítani és az újonnan feltárt, átírt vagy említett oklevelek révén több rekorddal bővíteni a hazai középkori oklevél-korpuszt. A közelmúltból fontos eredménynek tekintem a veszprémi várprojekt kapcsán a könyvtár és a levéltár állományának veszteség nélkül megvalósított elköltöztetését. A több lépcsőben történő visszaköltözés első üteme pedig idén vár még ránk. Ugyancsak eredménynek tartom, hogy sem a levéltárban, sem a könyvtárban nincsenek már feltáratlan állományok: a 2013-ban elkészített fondjegyzék jelezte a levéltári gyűjtemény feltárásának végét, a könyvtárét pedig a költözés kapcsán volt szükséges teljességében regisztrálni.

A gyűjteményben végzett munkád során milyen kép alakult ki benned a könyvtárad küldetésével, az egyházi intézményrendszerben betöltött szerepével kapcsolatban?

Olyan egyházmegyei könyvtáraként, ahol jelenleg szünetel a papképzés, és nincs a városban klasszikus bölcsészkar tanszékekkel (klasszika-filológia, latin, teológia, történelem stb.) rendelkező egyetem, a veszprémi felsőoktatásban tanulók – érthető okból – sajnos nem jelennek meg olvasóink között. Az egyházmegyei fenntartású középiskola diákságával sincs élő kapcsolatunk, elsősorban a fizikai távolság okán. (Ez utóbbin talán a veszprémi várba való visszaköltözésünk segíthet.)

Elsősorban tehát inkább kihasználatlan – vagy pozitívan tekintve – kiaknázatlan tudásbázisként tekintek a gyűjteményre: a digitalizálás révén lenne érdemes megtalálnunk olvasóinkat. Fontos lenne kapcsolatot találnunk a hitoktatókhoz, akik mind lelkeségi, mind szakirodalmi segítséget kaphatnának tőlünk. Nem szabad továbbá megfeledkezni a püspöki palotában lévő Koller-könyvtár okán a közművelődésben és turisztikában betöltött, nekünk jutott szerepünkről sem.

Hogy látod az egyházi könyvtárak helyzetét a hazai kulturális területen? Mennyire láthatóak a szélesebb szakmai és civil közönség számára?

Szeretném hinni, hogy igen, láthatók vagyunk, de sajnos az ellenkezőjével szembesülök nap mint nap. Amit saját részről ezen változtatni tudunk, azt igyekszünk megtenni, de ezek hosszabb távú folyamatok: az állományfeltárás, a világhálón elérhető katalógusban való – netán többnyelvű – közzététel, az egyes kiemelt gyűjteményegységek digitális elérhetősége, illetve a print és social médiában való jelenlét. Ezek ideális esetben időben egymásra épülnek – nálunk azonban összecsúsznak: egyszerre látszik szükségesnek jelen lenni mindegyik területen.

Melyek a legnagyobb kihívások, amelyekkel ma egy egyházi könyvtárnak szembe kell néznie – akár szakmai, akár fenntartói, akár társadalmi szempontból?

Egy egyházi könyvtári állomány, különösen ha nincs rákényszerülve köz- vagy felsőoktatással való kapcsolat híján az állomány folyamatos fejlesztésére, elavuló tudásanyaggal rendelkezhet. Persze mindez a holt tudásanyag is, történeti kontextusba helyezve, információt jelent az adott korra vonatkozóan, azonban, lássuk be, egyre kevesebb érdeklődő és tudományos kutató foglalkozik az idő előrehaladtával mondjuk a könyvekben megtestesülő 16. században kurrensnek számító információbázissal. A fenntartó részéről pedig, a reprezentációs és információt adó (divatos szóval: „think tank”) igényeken túl értelemszerűen a gazdaságosság merül fel prioritásként, holott fejletéseink mind infrastrukturálisan, mind emberi erőforrás tekintetében költségesek lehetnek. Ugyanakkor éppen a fentiek alapján konszenzus révén kialakított, a fenntartó részéről deklarált hosszú távú célok nagyban segíthetnek a könyvtár működésében.

Milyen fejlesztési irányokat, célokat látsz magad előtt a következő évekre? Van-e valamilyen kiemelt projekt, amely meghatározza a közeljövőt?

Egyértelműen az a legfontosabb feladatunk, hogy a teljes állomány minél előbb elérhető legyen internetes katalógusban is. Nem várható el ma, felgyorsult világunkban már az, ami néhány évtizede még gyakorlat volt: más városok könyvtárainak felkeresése abban a hiszemben, hogy „ott biztosan megvan” egy adott könyv, folyóirat stb. Szerencsére lassan elérjük az 50%-os feldolgozottságot, ami másik oldalról viszont még mindig azt jelenti, hogy mintegy 35.000 kötet csak cédulakatalógusunkban, helyben ismerhető meg. A közeljövő másik nagy feladata új helyünk birtokba és használatba vétele, „belakása”.

Miben látod az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének legnagyobb erejét és jelentőségét a hazai könyvtárszakmai szervezeteken belül?

Elsősorban az információáramlást és a tapasztalatcserét segítette számunkra: a máshol kialakított „jó gyakorlatok” vagy zsákutcák számunkra is rengeteget segítettek és segítenek. (Elég itt csak az év eleji bér-emelés pályázatával kapcsolatos felhívás megkörözítésére gondolni.) A felekezeti köziség pedig olyan új impulzusokat, ötleteket, gondolkodási sémákat adhat, amelyekre saját köreinken belül sokszor nem is gondolunk.

Könyvtári munkatársként, tudományos kutatóként milyen feladattal foglalkozol legszívesebben? Mire vagy a legbüszkébb gyűjteményi dolgozóként?

A középkori (magyar) történelemhez kutatóként mindig jó visszatérni, illetve ebből nőtt ki az egyházi középréteg (kanonokok, a püspöki aula tagjai) vizsgálata az egyházmegyében, amelyet – akár hosszabb távon – országos irányban is lehet(ne) bővíteni. Más irányú tapasztalat volt egy tudományos projektet végigvinni: 2020–2025 között – egy korábbi nevén OTKA – pályázatot valósítottunk meg Veszprém megye templomai adatbázisának elkészítésével. Ahogy az ilyenkor lenni szokott, nem a feladat zárult le, hanem a projekt. Ennek kapcsán ugyanis újabb kutatási irányok merültek fel az egyházmegye történetének vonatkozásában: ki, mikor, miért pont ott, milyen formában, milyen építészettel, miért pont velük, milyen felekezeti összetételű településen, milyen védőszenttel stb. épített templomot, kápolnát, magánkápolnát, temetőkápolnát, szőlőhegyi kápolnát stb. Mindehhez persze elmélyülésre alkalmas idő szükséges, aminek a megtalálása, megteremtése is önmagában feladat.

Az interjút készítette:

BÁCSKAI-HORVÁTH HAJNALKA

Piarista Rend

Magyar Tartománya Központi Könyvtára